

Pač v vsa sela slovenska ni še prodrla beseda gospod. Še so nekateri naši kmetje, ki bi ti zamerili jako, ako bi jim rekel, da so gospodje. A na Spodnjem Štajerskem n. pr. bi te zopet naš kmet jako resasto pogledal, ako bi ga ne ogovoril z naslovom gospod, in njegovo ženo s titulom „frava“.

Da bi vas vendar Bog potipal z najdebelejšim prstom, vi kmečki gospodje in „frave“.

(Dalje prih.).

Občni zbor „Zaveze slov. učiteljskih društev“

v Novem Mestu, 4. in 5. kimovca 1895.

(Dalje.)

II. Glavni zbor

vršil se je v četrtek, 5. kimoveca v veliki dvorani „Narodnega doma“. Ob 1/2 na 10 dopoldne je otvoril zborovanje in nagovoril zbrane udeležence (okoli 200) I. podpredsednik „Zaveze“ gospod ravnatelj I. Lapajne tako-le:

Slavni zbor!

Častite gospe in gospice tovarišice; cenjeni gospodje sobratje!

Došli ste iz daljne Primorske in bližnje Štajerske, došli iz naše Kranjske dežele med prijazno, vinorodno dolensko hribovje, v to mično gostoljubno, slovensko Novo Mesto. Sešli ste se, da se, kakor smo se že večkrat prej, posvetujemo o tem, kar bi koristilo našemu stanu in našemu slovenskemu šolstvu, kateremu zvesto služimo, da bi bilo v večji blagor naše ožje slovenske in naše širje avstrijske domovine. Ker Vas navdaja sveta navdušenost za te svoje prelepe ideale, zato mi bodite presrečno pozdravljeni!

Pozdravljeni mi bodite, ker ste jedini in složni, jedini bratje iz vseh slovenskih pokrajin! Vsaj nas veže le jedna naloga, le jedna sveta dolžnost in sveta skrb, in ta je, da gleštamo in negujemo najlepšo cvetko slovenskega naroda, slovensko mladino, naš mladi zarod, iz katerega hočemo izrediti vrle slovenske može, dobre slovenske žene!

Naša slovenska učiteljska „Zaveza“ je velika moralna moč, lepo zrcalo složnosti in vzajemnosti slovenskega učiteljstva. Kar je slovenskih učiteljskih društev, vsako se je z veseljem „Zaveze“ oklenilo. In tako je v „Zavezi“ posredno združenih nad 1500 članov, vrlih slovenskih učiteljev in učiteljic.

„Zaveza“ je imela od lanskega zborovanja v Gorici nekaj veselih trenutkov; s pomočjo vrlih goriških tovarišev odkrila je lani — baš na rojstni dan presvitlega cesarja — spominsko ploščo vitezu Močniku v Cerknem, izvršila je važne sklepe lanskega zborovanja s tem, da

je gledé šolskih beril izročila visokemu naučnemu ministerstvu spomenico, da je svojima prvima častnima članoma slovesno izročiti mogla zaslužene častne diplome in začela izdajati „Knjižnico za mladino“. Organ naše učiteljske „Zaveze“, vrli naš „Popotnik“ se dobro drži in vstreza po svoji mnogovrstni, izbrani vsebini zahtevam slovenskega učiteljstva. Njegov urednik, ki je tudi duša naše „Zaveze“, je letos dokončal svojo petdesetletnico. On je zaslužil, da bi se ga bilo, kar je ranjki predsednik tudi nameraval, na posebni način odlikovalo. Kar je kruta smrt pobrala, tega mi danes nadomestiti ne moremo. A to, kar moremo, iz srca radi storimo: Čestitajmo danes našemu vrlemu uredniku vsiukupno k njegovi petdesetletnici in zakličimo mu: Bog ga hrani nam še mogo let!

V pretekli jednoletni dobi smo imeli tudi več žalostnih dogodkov. Izgubili smo svojega vrlega predsednika, ljubega brata in prijatelja, čvrstega šolnika Vojteha Ribnikarja. Še lani je vodil naše zborovanje, da-si je čutil kal bolezni v sebi, in še za letošnje zborovanje je delal priprave. Toda človek obrača, Bog obrne. — Neizprosna smrt nam je pobrala še druge velikane na slovenskem učiteljskem polji, vzela nam je Andreja Praprotnika, Mateja Močnika in še nekaj mlajših in starejših sobratov. Preveč mlajših in starejših sobratov! Preveč bi se zamudili, ko bi hotel neizmerne zasluge teh mož le nekoliko opisati. Zguba teh mož je neizmerna, kakor so neizmerne njih zasluge za slovensko šolstvo in učiteljstvo. Ohranimo jim hvaležen spomin na veke in veke! (Zbor vstane raz sedeže in zakliče Slava! Slava! Slava!)

Veseli spomin na preteklo jednoletno dobo je pa za vsakega Avstrijca to, da je letos naš predobri vladar, presvitli cesar praznoval že svoj 65. rojstni dan, kar nas s sladkim upanjem navdaja, da bomo z Božjo pomočjo čakali še 50letnico njegovega vladanja. Naš presvitli cesar je oče naše ljudske šole, on je prijatelj tudi slovenskih šol in omike v naši slovenščini; v jasen dokaz nam je najnovejše njegovo darilo, celjska slovensko-nemška gimnazija. Zato zakličemo Njegovemu Veličanstvu, cesarju Francu Josipu I. s srčno željo, da bi ga Bog še veliko let ohranil naši domovini, trikratni „Slava!“

Zbor se temu pozivu navdušeno odzove, gospod nadučitelj Schmoranzer pa predlaga, da se naznani ta izraz lojalne udanosti slovenskega učiteljstva brzojavnim potom pred Najvišji prestol, kar se soglasno sprejme in tudi izvrši.

Gospod predsednik opozarja potem zbor, da je treba določiti podpredsednika za današnji zbor, ker namreč II. podpredsednik ni navzoč. Predsednikovim namestnikom se potem določi odbornik gospod Luka Jelenc in gospod tajnik naznani navzočim dnevni red, kakor ga je zbor odposlancev določil. Na podlagi dnevnega reda dobi sedaj besedo gospod Ivan Stukelj, učitelj v Svetini, ki poroča o „narodni vzgoji o

Slovincih“. Ker je „Učiteljski Tovariš“ letos o tej točki že mnogo pisal, zato navajamo samo resolucije, ki jih je g. poročevalec na podstavi svojega referata predlagal in sicer:

Slovensko učiteljstvo, zbrano v VII. skupščini svoje „Zaveze“ v Novem Mestu, dne 5. kimovca 1895 je z vso važnostjo pretresovalo vprašanje, kako bi s pristno narodno vzgojo osrečevalo svoj mili narod, ter sklenilo nastopno resolucijo:

1. Materinščina in narodno petje naj se goji s skrbjo in važnostjo.
2. Katoliško vero — dragoceno dedščino naših očetov — smatramo slovenski učitelji kot sredstvo in smoter narodne vzgoje.
3. Slovenska mladina naj v leposlovnem berilu temeljito spoznava naše najizbornejše pisatelje in pesnike, v domovinoslovji pa krasoto, rodovitnost in slavne može slovenske zemlje.
4. Vzredimo slovensko mladino v samočinnosti, samostalnosti in odločnosti.

5. Narodna vzgoja bo dotlej silo trpela, dokler se ne izvede § 19 temeljnega zakona v pravico Slovincem.

6. Narodna vzgoja v Slovincih je jednostranska; skrbi se za nižjo in najvišjo omiko, malo ali pa celo nič za izomiko srednjega stanu zbok slabega gmotnega stanja v slovenskem narodu.

7. Z „Družbo sv. Mohora“ živi, z „Družbo sv. Mohora“ bo hirala narodna vzgoja po slovenskih domovih; zato jo podpirajmo z vsemi močmi.

8. Družbo sv. Cirila in Metoda spoznavamo kot najizbornejšo boriteljico narodne vzgoje.

9. „Pedagogiško društvo“ naj se postavi na širšo podlago, da bode pristopno v obče slovenski inteligenci.

10. Zaveza kot zastopnica slovenskega učiteljstva si je na prapor zapisala „narodno vzgojo“.

11. V prosep narodne vzgoje so vse podpore vredni: naša strokovna lista „Popotnik“ in „Učiteljski tovariš“, „Slovenska matica“, „Knjižnica za mladino“, „Vrtec“, čitalnice in bralna društva.

12. Učitelj naj vse nadaljnje izobrazovanje porabi v narodno vzgojo.

(Konec prih.)

Davica — nevarna otroška bolezen.

Rakor napadajo razne bolezni rastline, tako tudi človeka. Strupena rosa n. pr. to so glivice, ki prepletajo osobito listje na trti, da se posuši, ker mu te glivice vzemo ves sok. Plesenj na kruhu, na usnji so tudi glivice, ki ju razjedajo. Tudi človeka napadajo menda take glivice, ki mu razjedajo meso in kri. Med posebno nevarne bo-